

Kova už Tarybų valdžią Lietuvoje 1918-1919 metais

Didžioji Spalio socialistinė revoliucija, pradėjusi naują erą žmonijos istorijoje, parodė visų šalių pavergtiesiems ir išnaudojamiems kelią į laisvę ir šviesią ateitį, kai tuo pat metu „Vakarai su jų imperialistiniais žmogėdromis virto tamsumo ir vergijos židiniu“ (Stalinas).

Spalio revoliucijos laimėjimų įkvėpti, Lietuvos darbo žmonės, komunistų partijos vadovaujami, 1918 metais pakilo į didvyrišką kovą prieš imperialistinį pavergimą ir kapitalistinį išnaudojimą, į kovą už Tarybų valdžią mūsų krašte.

1918 m. spalio 1-3 d. d. vokiečių okupuotame Vilniuje įvyko pirmasis Lietuvos komunistų partijos suvažiavimas, kuris turėjo didžiulią reikšmę mūsų krašto revoliucinėms jėgoms suvienyti kovai prieš Vakarų Europos ir Amerikos interventus ir jų pakalikus lietuviškuosius buržuazinius nacionalistus. Komunistų partijos vadovaujami, Lietuvos darbo žmonės išvystė galingą revoliucinę kovą. 1918 m. gruodžio 8 d., draugo Stalino betarpišku pasiūlymu, susikūrė laikinoji revoliucinė Lietuvos darbininkų ir valstiečių vyriausybė su įžymiu revoliucionieriumi Vincu Mickevičium - Kapsuku priėskyje.

Vadovaujamą vaidmenį kuriant Tarybų valdžią Lietuvoje suvaidino Vilniaus darbininkai. 1918 m. gruodžio 15 d. valdžia Vilniuje perėjo į Darbininkų deputatų tarybos rankas.

Gruodžio 16 d. laikinoji revoliucinė Lietuvos darbininkų ir valstiečių vyriausybė išleido manifestą, kuris Lie-

tuvos revoliucinių darbininkų masių vardu paskelbė, kad vokiečių okupacinė valdžia Lietuvoje likviduojama, kad Lietuvos kaizerinė taryba ir visos kitos buržuazinės tarybos ir komitetai panaikinami, kad visa valdžia pereina į Lietuvos Darbininkų ir valstiečių deputatų tarybų rankas.

Plačiosios darbo žmonių masės, Lietuvos komunistų partijos Centro Komiteto šaukiamos, visoje Lietuvoje karštai parėmė Tarybų valdžios paskelbimą. Gruodžio 16-19 d. d. svarbiausiuose Lietuvos miestuose įvyko visuotiniai politiniai streikai ir gausios darbo žmonių demonstracijos su šūkiomis: „Visa valdžia Taryboms!“

Vilniaus darbo žmonės Tarybų valdžios paskelbimą parėmė gruodžio 16 d. visuotiniu politiniu streiku ir galinga 20.000 darbo žmonių demonstracija. Panašūs revoliuciniai išstojimai įvyko Kaune, Šiauliuose, Panevėžyje ir kituose miestuose. Darbo žmonių demonstracijose greta darbininkų gausiai dalyvavo kaimo varguomenė.

Draugas Stalinas, kuris atidžiai stebėjo Tarybų valdžios paskelbimą darbo žmonių kovą ir jos laimėjimus Lietuvoje įamžino savo puikiuose straipsniuose „Iš Rytų šviesa“ ir „Reikalai klojasi“. Šiuose straipsniuose draugas Stalinas su visu gilumu atvaizdavo padėtį Lietuvoje, suteikė mokslinį marksistinį besivystančių įvykių apibūdinimą, kėlė Lietuvos darbo žmonių pasitikėjimą savo jėgomis, ragino kovai prieš imperialistinius grobikus.

Nuo pat pirmųjų Tarybų valdžios Lietuvoje paskelbimo dienų jai į pagalbą at-

ėjo Tarybų Rusijos darbo žmonės. 1918 m. gruodžio 22 d. didysis Leninas pasirašė Tarybų Lietuvos respublikos ir jos vyriausybės pripažinimo dekretą, o kitą dieną Visos Rusijos Centro Vykdomas Komitetas pagal Tautybių reikalų Liaudies Komisarą draugą Stalino pranešimą šį dekretą patvirtino. Remiantis šiuo dekretu Tarybų Lietuvai buvo teikiama visokeriopa pagalba.

Revoliucinis darbo žmonių judėjimas sukūrė Darbininkų ir valstiečių deputatų tarybas Kaune, Šiauliuose, Telšiuose, Biržuose, Panevėžyje, Rokiškyje, Ukmergėje, Utenoje, Švenčionyse, Zarasuose, Mažeikiuose, Kalvarijoje, Kazlų-Rūdoje ir daugelyje kitų vietų. Tarybų valdžia nugalėjo didžiojoje Lietuvos dalyje.

Tarybų Lietuvos vyriausybė nuo pirmųjų savo gyvavimo dienų ne tik vadovavo lietuvių liaudies kovai prieš kontrrevoliucijos jėgas, kurios, Amerikos-Anglijos imperialistams vadovaujant, puolė jaunąją respubliką, bet sunkiomis kovomis prieš kontrrevoliuciją sąlygomis organizavo ūkinę ir kultūrinę statybą. Buvo pradėti liaudies ūkio atstatymo darbai. Ypatingos pastangos buvo dedamos visoms pramonės įmonėms paleisti į darbą, geležinkelio transportui ir ryšiams sutvarkyti. Buvo pradėta griežta kova prieš spekuliantus ir dirbtinį kainų kėlimą. Imtai priemonių nustatyti tvirtus ekonominius ryšius su Tarybų Rusija ir kitomis Tarybų respublikomis. Drauge su tuo Tarybų vyriausybė ėmė vystyti ir kultūrinę statybą: steigė pra-

džios, vidurines ir aukštąsias mokyklas, rūpinosi spaudos, literatūros, teatrų, muziejų, archyvų, bibliotekų organizavimu, kurė platų švietimo įstaigų tinklą suaugusiems švieti, ugdė liaudies meną, literatūrą, apskritai, visoje Lietuvoje skleidė socialistinę kultūrą. Tarybų valdžia atvėrė Lietuvos darbo žmonėms naują, socialistinio gyvenimo, gyvenimo be išnaudojimų perspektyvas.

Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos imperialistai, kupini neapykantos Lietuvos darbo žmonėms, siekė paskandinti kraujuje jų laisvės kovą, siekė paversti Lietuvą savo kolonija. Amerikos ir Anglijos vyriausybių nutarimu kovai prieš lietuvių tautą buvo palikta Lietuvoje visa šeštoji Vokietijos imperialistų armija priešakyje su kruvinu Pabaltijo tautų beldiu Ion der Golcu. Vakarų imperialistai metė prieš Tarybų valdžią Lietuvoje taip pat Pilsudskio legionus. Jie teikė visokeriopą paramą lietuvių tautos išdavikams buržuaziniams nacionalistams, kurie vardan kapitalistų ir buožių valdžios išlaikymo Lietuvoje pardavinėjo savo kraštą imperialistiniams plėšikams.

Lietuvos liaudis, didvyriškai kovojusi už savo laisvę, neįstengė atsilaikyti prieš bendrą tarptautinio imperializmo ir vidaus kontrrevoliucijos puolimą. Tarybų valdžia Lietuvoje buvo laikinai nugalėta ir paskandinta krauju jūroje. Vakarų Europos ir Amerikos imperialistai uždėjo lietuvių tautai žiaurų vergovės jungą. Per visą buržuazijos viešpatavimo laiką jie diktavo Lietuvos užsienio ir vidaus politiką, žvėriškai išnaudojo jos darbo žmones,

pavertė mūsų kraštą antitarybinio placdarmu.

Tačiau Lietuvos darbo žmonės ir sunkiausiais buržuazinės diktatūros metais nesiliovė kovoje dėl Tarybų valdžios atkurimo. Vadovaujami Lietuvos komunistų partijos, jie didvyriškai kovojo dėl savo krašto išvadavimo iš vietinės buržuazijos ir užsienio imperialistų jungo. 1910 m. Lietuvos darbo žmonės, broliški tarybiniai tautų padedami, atkurė Tarybų valdžią. Liaudies valia Tarybų Lietuva grįžo į brolišką tarybinę respublikų šeimą.

Tarybų valdžios metais lietuvių tauta, Lenino-Stalino partijos vadovaujama, visų tarybinę tautų su didžiąja rusų tauta priešakyje broliškai padedama, pasiekė didžiulus laimėjimus ūkinėje ir kultūrinėje statyboje. Iš atsilikusios vakarų imperialistų pusiau kolonijos Lietuva pavirtė klestinčia industrinė-kolukine tarybine respublika. Drauge su visa tarybine lietuvių tauta kovoja už šviesiausio žmonijos tikslo—komunizmo įgyvendinimą. Partijos XIX suvažiavimo sprendimai atvėrė Tarybų Lietuvai naujas didingas tolesnio išsivystymo perspektyvas. Lietuvių tauta, glaudžiai susitelkusi apie Lenino-Stalino partiją, nesigailės jėgų naujam, penktajam penkmečio planui įgyvendinti ir tuo įneš naują savo indėlį į komunizmo pastatymą mūsų šalyje, į kovą dėl visuotinės taikos užtikrinimo.

P. Štaras

Pasikalbėjimai apie TSKP Įstatys

Svarbiausieji Tarybų Sąjungos Komunistų partijos uždaviniai

Tarybų Sąjungos Komunistų partijos XIX suvažiavimas susumavo partijos ir liaudies kovos bei pergalių rezultatus ir nubrėžė mūsų tolesnio žengimo pirmyn perspektyvas. „Dabar svarbiausieji Tarybų Sąjungos Komunistų partijos uždaviniai, — pasakyta suvažiavimo priimtuose partijos Įstatuose, — yra sukurti komunistinę visuomenę, palaipsniui pereinant iš socializmo į komunizmą, nepalaukiamai kelti materialinį ir kultūrinį visuomenės lygį, auklėti visuomenės narius internacionalizmo ir broliškų ryšių nustatymo su visų šalių darbo žmonėmis dvasia, visokeriopai stiprinti aktyvią Tarybinės Tėvynės gynybą nuo agresyvių jos priešų veiksmų“.

Komunistinės visuomenės pastatymas tapo praktiniu Tarybų Sąjungos tautų uždaviniu. Šiam didžiajam tiks-

lui yra pajungta visa Komunistų partijos veikla.

Mūsų partijos planai ateičiai, nubrėžiantieji mūsų žengimo pirmyn perspektyvas ir kelius, remiasi draugo Stalino mokslu apie komunistinės visuomenės statybą. Didžiausią reikšmę marksistinei-lenininei teorijai, visai praktinei partijos veiklai turi XIX suvažiavimo išvakarėse paskelbtas genialusis - J. V. Stalino veikalas „Ekonominės socializmo TSR Sąjungoje problemos“. Šiame veikalė mūsų didysis vadas ir mokytojas išklė programinius teiginius apie pagrindines preliminarines sąlygas perėjimui į komunizmą parengti. Tam, kad būtų užtikrintas tikras perėjimas į komunizmą, moko draugas Stalinas, būtina: pirma, tvirtai užtikrinti nenutrūkstamą visos visuomeninės gamybos augimą, visų pirma augant gamybos priemonių gamy-

bai; antra, laipsniškais perėjimais, vykdomais su nauda kolūkiams ir, vadinasi, visai visuomenei, pakelti kolūkinę nuosavybę iki bendraliaudinės nuosavybės lygio, o prekine cirkuliacija taip pat laipsniškais perėjimais pakelti produktų mainų sistemą; trečia, pasiekti tokį kultūrinį visuomenės augimą, kuris užtikrintų visiems visuomenės nariams visapusišką jų fizinių ir protinių gabumų išvystymą.

Partijos XIX suvažiavimo direktivos dėl penktojo penkmečio plano yra paruoštos sutinkamai su draugo Stalino nurodymais. Jos numato didelį gamybos augimą ir techninę pažangą visose liaudies ūkio šakose. Penktasis penkmetis pagal daugelio itin svarbių produkcijos rūšių gamybos padidėjimą yra lygus trims prieškariniams penkmečiams, o kai kurių produkcijos rūšių atžvilgiu

net ir viršija tris prieškarinius penkmečius, kartu paimitus. Taip ketaus, naftos, elektroenergijos, medvilninių audinių ir kitų labai svarbių produktų gamybos padidėjimas penktajame penkmečiu žymiai viršija jų gamybos padidėjimą per tris prieškarinius penkmečius.

Šis naujas galingas ūkio pakilimas skirtas tarybinę žmonių materialiniam bei kultūriniam gyvenimui lygti toliau nenukrypstamai kelti. Pakanka pasakyti, kad darbininkų ir tarnautojų realusis darbo užmokestis padidės per penkmetį ne mažiau kaip 35 procentais, o kolūkiečių pinigines ir natūralios pajamos (skaičiuojant pinigais) — ne mažiau kaip 40 procentų.

Kitai ir negali būti mūsų Tarybų šalyje. Tarybinio žmogaus gerovė, tarybinės liaudies klestėjimas yra aukščiausias Komunistų partijos įstatymas.

Laipsniško perėjimo iš socializmo į komunizmą sąlygomis didžiausią reikšmę įgyja tolesnis tarybinio žmogaus idėjinio ir kultūrinio lygio augimas. Partija ir vyria-

sybė atlieka didžiulį darbą vykdant draugo Stalino nurodymus padaryti visus darbininkus ir visus valstiečius kultūringus ir apsišvietusius. Apie tai ryškiai byloja kad ir toks faktas, kad moksleivių skaičius 8-10 klasėse penkmečio pabaigoje padidės miestų mokyklose 4 kartus ir kaimo vidurinėse mokyklose 4,5 karto.

Penktojo penkmečio plano įvykdymas bus stambus žingsnis pirmyn vystymosi iš socializmo į komunizmą keliu.

Svarbų vaidmenį likviduojant žmonių sąmonėje kapitalizmo liekanas, senosios visuomenės prietarus ir žalingas tradicijas vaidina Komunistų partijos auklėjamasis darbas masėse. Partija ir ateityje vystys masėse aukštą visuomeninės pareigos supratimą, auklės darbo žmones tarybinio patriotizmo ir tautų draugystės dvasia, rūpinimosi valstybės interesais dvasia, vystys geriausias tarybinę žmonių savybes — pasitikėjimą mūsų reikalo pergale, pasirengimą ir sugebėjimą nugalėti bet kuriuos sunkumus.

